

ПОДАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Сокуренько Віталій Валерійович, слухач магістратури Національної академії внутрішніх справ

Метою впровадження інформаційних технологій в органах державної податкової служби України є розроблення і здійснення заходів щодо вдосконалення механізму справляння податків та підвищення рівня обслуговування платників податків шляхом створення і розвитку інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і мереж служби, забезпечення комплексного захисту інформаційних ресурсів.

Запровадження в органах ДПС подання податкової звітності в електронному вигляді відбулося у 2004 році із затвердженням наказу ДПА України № 357 «Про затвердження формату (стандарту) електронного документа звітності платників податків» (зараз вже втратив чинність) й відносини регулюються Наказом ДПА України № 351 від 19.08.2005 року з аналогічною назвою [1] та наказом ДПА України від 10.04.2008 р. № 233 «Про подання електронної податкової звітності» [2], яким затверджено Інструкцію з підготовки і подання податкових документів в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку та Примірний договір про визнання електронних документів.

З 2009 року розпочато експериментальне використання програмного забезпечення інформаційного порталу податкової адміністрації як складової централізованої системи електронної звітності й запроваджено централізовану систему електронної звітності платників податків.

Також ДПА України розроблено та безкоштовно розповсюджується серед платників податків програмне забезпечення по формуванню та передачі до органів ДПС податкової звітності в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку. Для допомоги платникам податків у кожній державній податковій інспекції визначені особи, на яких покладена відповідальність за постійне консультування платників податків з питань інсталяції та налагодження програмного забезпечення Системи формування та подання до органів ДПС засобами телекомунікаційного зв'язку. Органи ДПС забезпечуються розміщеними на інформаційних дошках відомостями про порядок подання податкових документів в електронному вигляді, адреси та контактні телефони відповідальних осіб.

Завдяки цим заходам спостерігається постійне зростання кількості платників, які скористалися можливістю формування та подання звітності в електронному вигляді та надання розшифровок податкових зобов'язань та податкового кредиту.

До основних переваг електронної звітності відносяться: економія робочого часу платників податків; звітність, надіслана до податкового органу електронною поштою через мережу Інтернет із застосуванням посилених сертифікатів ключів електронного цифрового підпису, не потребує дублювання на паперових носіях, а також їх зберігання; не витрачається час у чергах до податкового інспектора або «вікна» прийому звітності при її поданні, оскільки достатньо її лише сформувати в електронному вигляді за допомогою спеціальних програм та передати через мережу Інтернет до податкового органу; гарантія автоматичної перевірки підготовлених документів на наявність арифметичних помилок та описок; суттєве скорочення термінів проведення перевірки щодо правомірності заявлених до відшкодування сум ПДВ та забезпечення своєчасного їх відшкодування платнику податку; можливість оперативного оновлення форматів подання документів в електронному вигляді по телекомунікаційним каналам зв'язку (у разі зміни форм податкових декларацій, інших документів, які є підставою для нарахування і сплати податків, або при введенні нових форм декларацій платник податків автоматично отримує можливість оновлення версій форматів); можливість отримання платником податків інформації щодо стану розрахунків стосовно сплати податків та заборгованості перед бюджетом; підтвердження доставки звітності (податковий орган надсилає квитанцію про отримання податкової декларації каналами телекомунікаційного зв'язку); конфіденційність інформації; оперативність обробки отриманої інформації у податковому органі.

Ми вважаємо, що такий революційний крок, як повне переведення всіх платників податків на систему електронної звітності має великі переваги у порівнянні з «класичною» паперовою системою, що пов'язана з втратами часу, чергами, та, власне, з витратами коштів на придбання паперових бланків кожної звітної форми.

Але як і все нове, електронна система ще проходить апробацію й вже зараз можна навести її недоробки.

При отриманні квитанції №2 при здачі електронної звітності виникають наступна проблема: при отриманні квитанції №2 з поміткою «Документ прийнято на районному рівні» згідно з Інструкцією затвердженої наказом ДПА від 10.04.2008 р. № 233 «Про подання електронної податкової звітності» [2] документ вважається зданим, але співробітники податкових органів керуючись встановленими планами щодо податкових навантажень, надають зданому податковому звіту гриф «До відома», не повідомляючи про це підприємство. Це є порушенням зазначених інструкцій, так як звіт може бути або «здано» або «не здано». Наприклад, якщо не прийнятим вважається звіт «Податкова декларація з податку на додану вартість» то це призведе до того, що контрагенти-покупці не можуть скористатися податковим кредитом, а на підприємство, яке вважає звіт зданим, у зв'язку з отриманням повідомлення №2, можуть накласти фінансові санкції за невчасно надану звітність. Така ситуація є неприпустимою й вимагає негайного виправлення, адже фактично такі випадки на підприємстві можуть траплятися кожен місяць.

Наступна проблема існує стосовно звіту «Податкова декларація з податку на додану вартість». При заповненні форми звіту, програма не повідомляє про недійсність свідчення про реєстрацію платника ПДВ. Можливості перевіряти кожного разу при заповненні реєстру податкових накладних актуальність інформації відносно окремого контрагента часто не має часу. Тому виникають непоодинокі випадки, коли йдуть розрахунки та випускаються податкові накладні на платника ПДВ якого юридично не існує. Ця може призвести до неврахування частини податкового кредиту, що тягне за собою, дотримання податку, а також пеню та адміністративні штрафи. Зовсім абсурдна ситуація виникає коли само працююче підприємство позбавляють свідчення платника ПДВ, не повідомляючи його про це. Звіти від підприємства приймаються на загальних підставах, а програма «БЕСТ-ЗВІТ ПЛЮС» автоматично не видає помилки при заповненні графі «номер платника». Цю недоробку треба усунути шляхом підвантаження вищенаведеною програмою необхідної інформації з реєстру платників ПДВ у автоматичному режимі з сайту ДПА, тобто це справа для розробників програмного забезпечення, які працюють на ДПА.

Інша проблема електронної звітності стосується роботи з іноземними контрагентами суб'єкта господарювання. При поданні документа «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів Пенсійного фонду України» програма БЕСТ-ЗВІТ ПЛЮС, коли вбиваються данні іноземних громадян, видає помилку у зв'язку з відсутністю у останніх по-батькові. И таким чином звіт не вводиться в базу й вважається не зданим, що знову таки тягне за собою фінансові санкції. Приходиться відвідувати податкову та надавати належним чином засвідчену копію паспорту іноземця. Це віднімає дуже багато часу та не сприяє підвищенню позитивного іміджу працівників ДПА. Вищення цієї проблеми також криється у зміні програмним шляхом форми звіту (додання відповідного символу «б/пб», активного поля для відмітки тощо).

Інші проблеми які виникають під час здачі звітності у електронному вигляді у платників податків часто можна побачити на форумах ДПА [3], зараз ці проблеми здебільшого пов'язані з конфліктами криптографічного програмного забезпечення з різними поштовими клієнтами, а раніше були більш різноплановими. Так, перша «БЕСТ-ЗВІТ ПЛЮС» не сприймала українську велику літеру «л» [4], зараз це вже виправлено.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження формату (стандарту) електронного документа звітності платників податків: Наказ ДПА України від 19.08.2005 р. № 331 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/search/?word=331>
2. Про подання електронної податкової звітності: Наказ ДПА України від 10.04.2008 р. № 233 // Офіційний вісник України. - 2008. - № 31. - С. 101.

3. Кто сдал отчетность в электронном виде? Форум ДПА, Офіційний веб-сайт ДПА України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.sta.gov.ua/iframe/posts/list/90/25420.page>
4. Український фінансово-бухгалтерський портал «Дебет-кредит» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://cib.likosot.ua/rea4.php?14.423098.pa&e=2>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Дяченко Тетяна Володимирівна, студент магістратури навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Науковий керівник*: кандидат економічних наук, доцент кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Загорняк Н. Б.*

Сучасна зовнішньоекономічна діяльність України є вагомим складовим економічного розвитку держави. Правове регулювання даного виду діяльності є актуальним питанням, особливо в контексті сучасних інтеграційних процесів. Наша країна активно рухається до міжнародної спільноти, і на цьому шляху постають різні проблеми, зокрема належне правове регулювання певних сфер, у тому числі і зовнішньоекономічної.

Як відомо, запорукою належного правового регулювання є узгодженість правових норм. Робота щодо забезпечення правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності проводиться у двох напрямках: зовнішньому та внутрішньому. Зовнішній напрям полягає в імплементації до національного законодавства норм міжнародної спільноти, внутрішній - передбачає узгодження норм, що містяться у правах актах України, між собою [1, с.54]. Якщо у зовнішньому напрямі законодавець працює досить активно, то внутрішньому напрямі приділяється недостатньо уваги.

Наукові дослідження правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності проводили такі вчені як Г. Л. Знаменський, І. П. Кияниця, Л. В. Коваль, В. К. Мамутов, А. В. Омельченко, Д. Є. Павлюк А. М. Сиротюк, С. І. Юшина та ін. Однак, незважаючи на це, дане питання потребує подальших досліджень.

Головними проблемами правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності є застарілість норм, які не відповідають сучасному стану економічних відносин, неузгодженість основоположних правових актів у даній сфері, наявність великої кількості нормативно-правових актів, надмірна деталізація змісту зовнішньоекономічного законодавства тощо.

Серед наявних прикладів існуючих проблем можна навести те, що з Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність» кореспондують положення 554 нормативно-правових актів України різної галузевої належності [2]. Дане явище викликає досить суттєві проблеми у суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що стримує розвиток економіки в цілому. Також, як зазначалося вище, проблемою правового регулювання є надмірна деталізація змісту законодавства в даній сфері, прикладом є дія таких законів як «Про вивіз (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину», «Про ставки вивізного (експортного) мита на насіння деяких видів олійних культур», «Про вивіз (експортне) мито на відходи та брухт чорних металів» тощо.

Прикладів існуючих проблем в законодавстві про зовнішньоекономічну діяльність можна наводити досить багато, однак актуальним постає питання вирішення поставлених проблем. В даному аспекті думки вчених різняться. Умовно їх можна поділити на дві групи: представники першої групи пропонують вирішити дані проблеми шляхом кодифікації нормативно-правових актів даної сфери (Л. В. Коваль, А. В. Омельченко, Д. Є. Павлюк А та ін.); представники другої групи пропонують йти шляхом узгодження змісту нормативно-правових актів.

Ми є прихильниками першої групи дослідників, адже, по-перше, глобальною проблемою всього українського законодавства є наявність великої кількості правових актів; по-друге, кодифікація існуючого законодавства про зовнішньоекономічну діяльність дасть змогу вирішити відразу декілька проблемних питань, зокрема, зменшить обсяг правових актів, усуне